

Het bedrijfsnoodplan

Meer dan het invullen van
een format

Monika Jansen
Monika@youngsafety.pro

Young
Safety
Professionals

Voorstellen

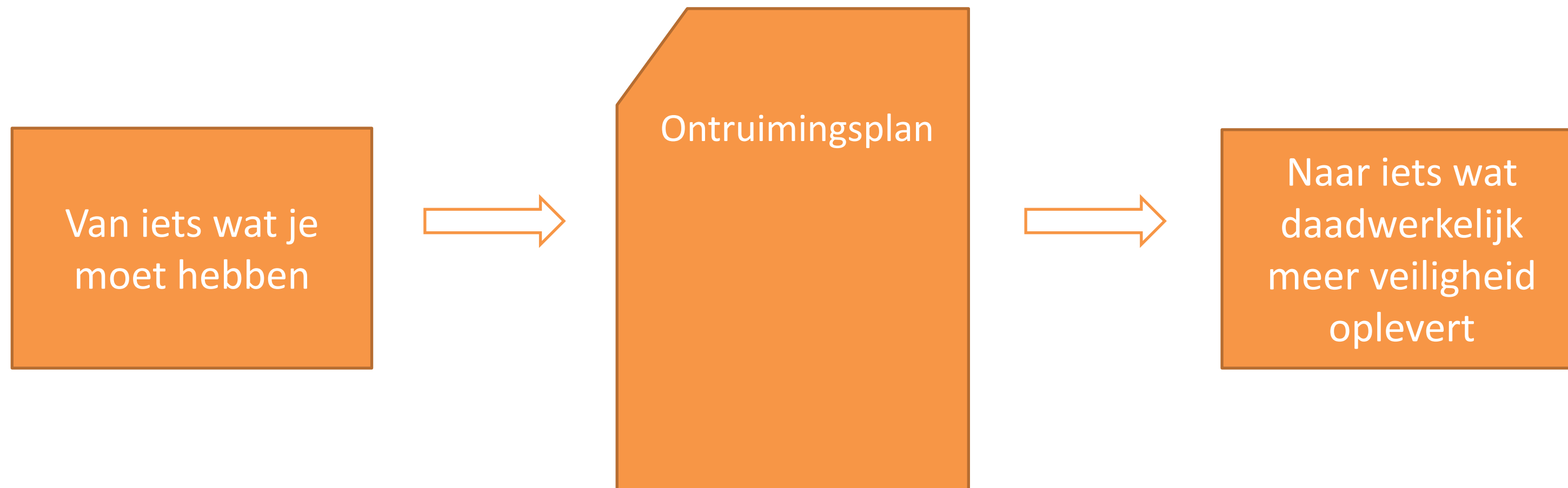
Monika Jansen, Young Safety Professionals

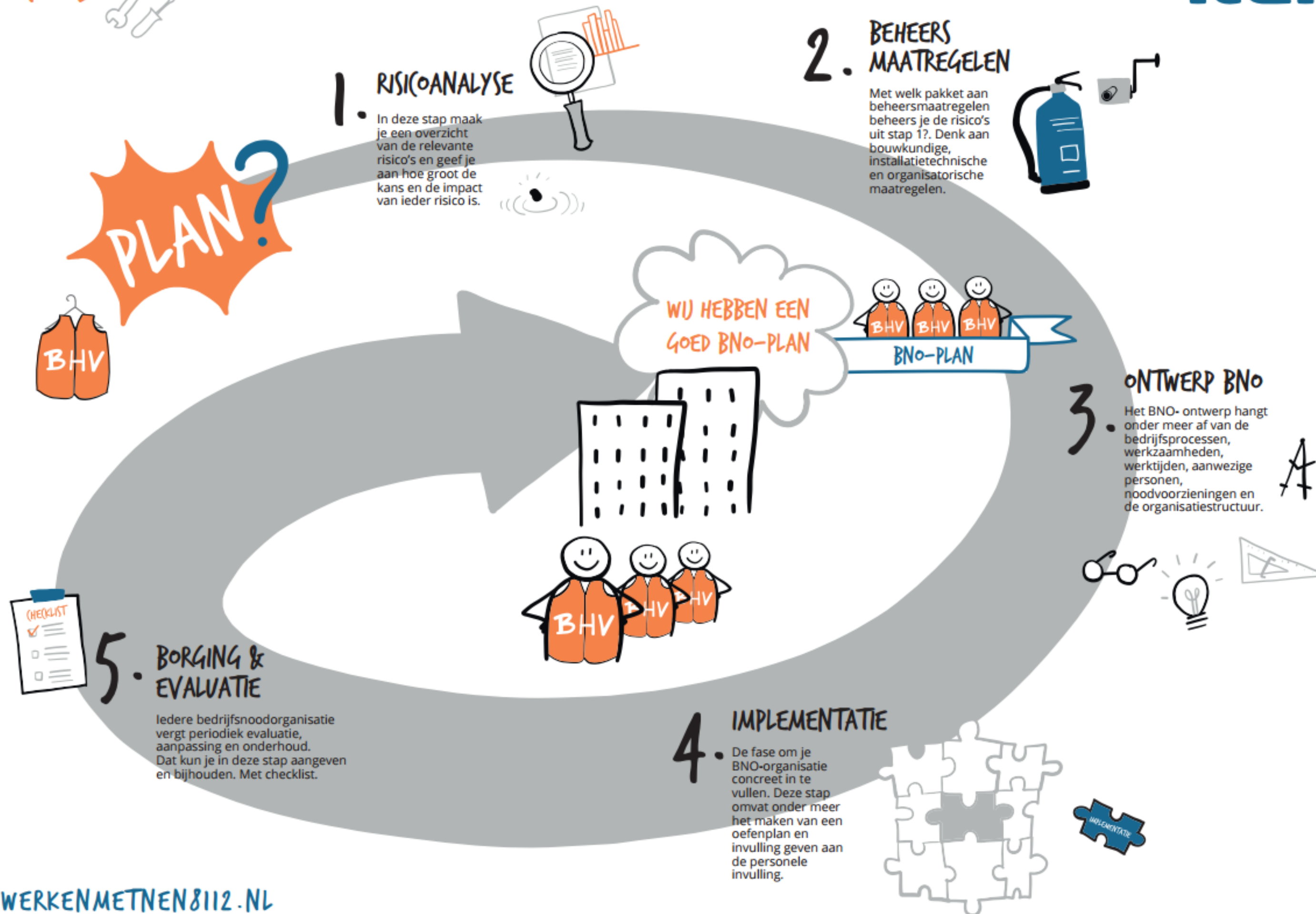
Monika@youngsafety.pro

06-40731926

“Oh, daar heb ik nog wel een
formatje voor liggen joh”

Doel van deze masterclass

Restrisico's en maatgevende/ risicovergrotende factoren

Restrisico = een situatie die zich voor kan doen waardoor een ontruiming nodig is.

Maatgevende of risicovergrotende factoren = factoren waar je rekening mee moet houden omdat die een ontruiming kunnen bemoeilijken.

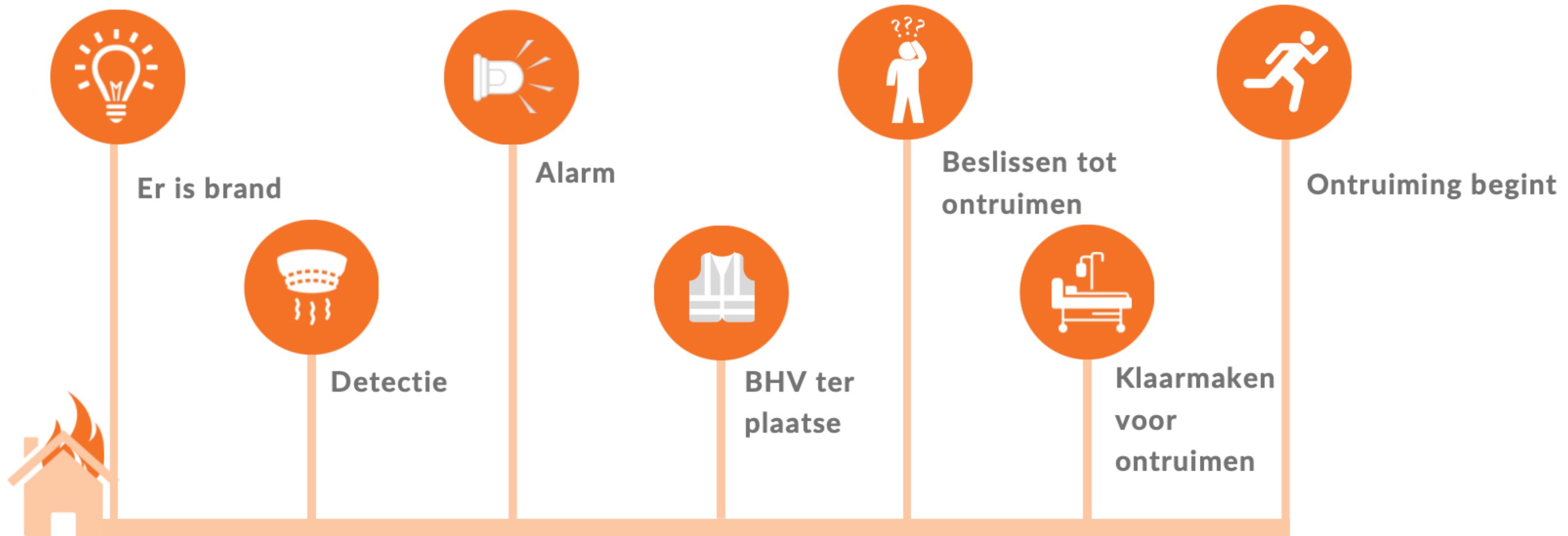
We gaan het eerst hebben over menselijk gedrag

Het begrijpen van gedrag van mensen is essentieel om een goed plan te kunnen maken. We hebben het over drie soorten gedrag:

1. Gedrag dat brand veroorzaakt of voorkomt;
2. Gedrag dat brand beïnvloedt;
3. Gedrag wat de gevolgen van brand verkleint of vergroot.

Welke neem je mee in planvorming?

Welk gedrag kun je verwachten per fase?

Factoren die gedrag beïnvloeden

- Geslacht
- Leeftijd
- Fysieke en cognitieve gesteldheid / zelfredzaamheid
- Inschattingsvermogen
- Bekendheid met het gebouw
- Ervaring
- Kennis van brand en veiligheid
- Cultuur
- Aanwezigheid van anderen
- Dichtheid van mensen
- Eigen motivatie om ergens te zijn
- Alertheid
- Rol en verantwoordelijkheid
- Weersomstandigheden

Geslacht

- Vrouwen zijn eerder geneigd om anderen te waarschuwen en te vluchten bij een calamiteit dan mannen.
- Mannen zijn eerder geneigd de brand te blussen, waar vrouwen juist eerder anderen in veiligheid proberen te brengen. (onderzoek in de zorg) Dit is wel een onderzoek van 40 jaar geleden. Is de traditionele rolverdeling veranderd en dit daardoor ook? Er is nog geen recent onderzoek.

Aantal aanwezigen

Dichtheid

- Een hogere dichtheid is lagere snelheid.
- Een hogere dichtheid kan daarnaast communicatie bemoeilijken.

Groepsdruk

Aanwezigheid van anderen heeft effect op besluitvorming en gedrag.

Zo gaat besluitvorming bijvoorbeeld langzamer omdat mensen vanuit sociale patronen eerst afstemmen of overleggen.

Echter, de kans dat de calamiteit snel ontdekt wordt is groter in een groep.

Sociale invloeden

- Normatieve sociale invloed – mensen proberen te doen wat ze denken dat er van ze verwacht wordt.
- Informatieve sociale invloed – mensen observeren anderen om de situatie beter te begrijpen en volgen het gedrag vervolgens.

Zo zie je bijvoorbeeld kuddegedrag bij het kiezen van nooduitgangen.

In grote publieke gebouwen weten we dat gebruikers een alarm vaak negeren. Bijvoorbeeld in winkelcentra, musea of op vliegvelden.

Paniek als mythe

Mensen raken over het algemeen niet in paniek.

- Paniek is een plotselinge hevige vorm van angst die ervoor kan zorgen dat mensen controle kwijtraken en irrationeel gedrag gaan vertonen.

Dat gedrag wordt meestal niet gezien bij branden. Maar 'paniek' is een woord dat vaak verkeerd gebruikt wordt en sensatie/drama met zich meebrengt.

Spreektaal bij calamiteiten.

- Ik raakte in paniek, liep naar binnen om mijn baby te halen en ben toen gevlucht.

Dit gedrag is niet irrationeel en het lijkt er ook niet op dat deze persoon de controle kwijt is.

Bekendheid met het gebouw:

Gebruiken we de vluchtrouteaanduiding?

- Als we het gebouw al goed kennen, dan waarschijnlijk niet.
- Kennen we het gebouw niet, dan is het aannemelijker maar niet vanzelfsprekend.
 - Een onderzoek (uit 1985) toonde aan dat personeel van een gebouw de nooduitgangen gebruikten (bekend met het gebouw) terwijl aanwezig publiek via de ingang waar ze naar binnen kwamen het gebouw verlieten.
- Het is heel onwaarschijnlijk dat iemand tijdens ontvluchting een route neemt die hij of zij nog nooit eerder heeft gebruikt om het gebouw te ontvluchten.
- Mensen kijken automatisch vaak eerst naar centrale punten. Zoals het podium of de receptie, zoekend naar bevestiging. Hier kan gebruik van worden gemaakt.
 - Ziet een persoon in de eerste seconden na een alarm direct duidelijke vluchtrouteaanduiding, is de kans groter dat hij deze gebruikt dan dat er eerst gezocht moet worden of als het onduidelijk is.

Keuze looproute

- Mensen starten niet direct met vluchten, tenzij ze aanvullende informatie krijgen;
- Mensen lopen door rook als de eenmaal gekozen vluchtroute onder rook staat;
- Mensen vluchten langs een bekende route;
- Mensen vluchten niet per se langs de kortste route, perceptie;
- Mensen maken tijdens een noodsituatie nauwelijks gebruik van nooduitgangen die ze normaal niet gebruiken.

Rol en verantwoordelijkheid

Mensen die zo naar buiten lopen in een kantoorgebouw vinden het niet belangrijk. Mensen die verantwoordelijk zijn voor anderen, dus in de zorg, vinden het wél belangrijk. Medewerkers van zorginstellingen blijven zorgen voor hun patiënten ook al brengen zij hierdoor zichzelf in gevaar.

Wat is zelfredzaamheid?

Zelfredzaamheid is het menselijk vermogen om signalen van gevaar waar te nemen en te interpreteren, en om beslissingen te nemen en uit te voeren die gericht zijn op het overleven van een brandsituatie.

Kunnen signaleren, alarmeren en acteren.

Wat is zelfredzaamheid?

- 1 op de 5 mensen is verminderd zelfredzaam
 - Ouderen (65+)
 - Jongeren (14-)
 - Chronisch of tijdelijk ziek
 - Verstandelijke beperking
 - Fysieke beperking
- Waar alertheid en bewustzijn soms zelf groter is bij iemand met een lagere zelfredzaamheid, kan het wel zo zijn dat er een hogere vluchttijd is, vanwege de afhankelijkheid van hulp.

Te verwachten vluchtsnelheid

De maximale vluchtroute is 30 meter. Want, mensen kunnen gemiddeld 30 seconden hun adem in houden en hebben een loopsnelheid van 1 meter per seconde.

Toch?

Interessante feitjes (1/3)

- Maar 20% van de mensen werd wakker uit hun slaap (stage 2) door rooklucht. Meer vrouwen dan mannen werden wakker.
- Zij werden wakker tussen de 45 en 205 seconden na het vrijgeven van de rooklucht.
- 91% werd wakker van een knetterend geluid, 83% werd wakker van een schuifelend geluid (45 db op het kussen). Zij werden wakker binnen 30 seconden.
- 94% van de mensen werd wakker toen het licht aanging. 50% van hun werd binnen 30 seconden al wakker.

Interessante feitjes (2/3)

- 100% van de volwassenen (30-59 yr) **werd wakker** van een brandalarm, 60db op het kussen terwijl 85% van de kinderen (6-17yr) **doorsliep**.
- De volwassenen werden wakker tussen de 7,4 en 13,6 seconden.
- 30 normaal horenden en 48 doven werden wakker gemaakt met felle lichtflitsen: 78% van de normaal horenden werd wakker en 92% van de doven. Normaal horenden werden wakker binnen 14 seconden, doven binnen 16 seconden.
- Bij het schudden van het bed in tussenpozen werd 100% van de mensen wakker. 😊

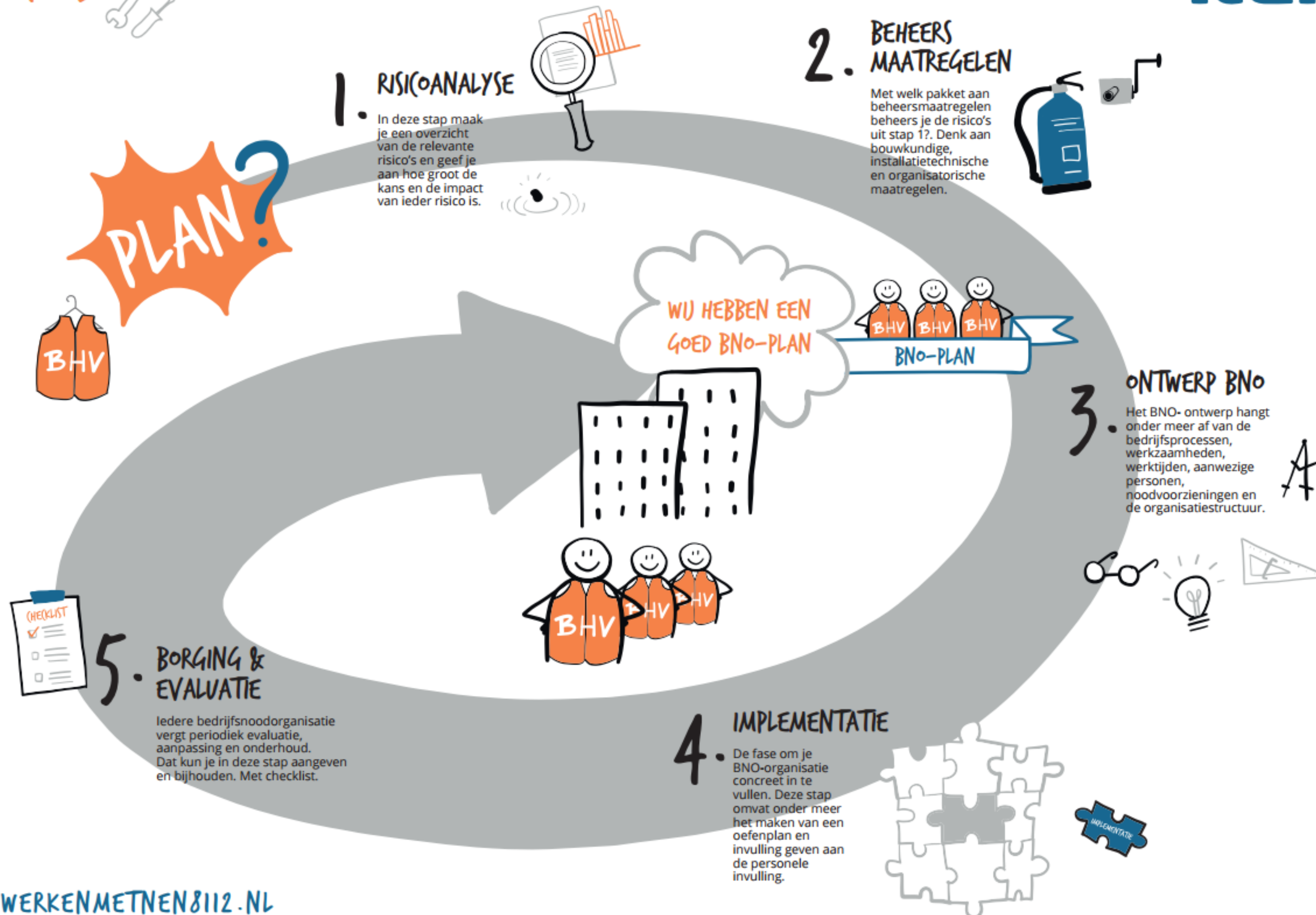
Interessante feitjes (3/3)

- 36% van de mensen die een hoogbouw brand (waarin 6 mensen overleden) overleefden gaf aan dat zij de initiële brandmelding helemaal niet serieus namen.
- Het verspreiden van gedetailleerde informatie tijdens de brand vergroot de kans dat mensen de signalen goed verwerken en dus in actie komen aanzienlijk.
- Om iets serieus te nemen moet het betrouwbaar zijn. Valse alarmen leiden tot een lagere betrouwbaarheid. Meer details leiden juist tot een hogere betrouwbaarheid.
- Als anderen om iemand heen een signaal niet hebben bemerkt, ontstaat er tegenzin bij de persoon die dit wel heeft bemerkt om het te erkennen.
- En andersom, als er iemand met autoriteit aangeeft wat we gaan doen, worden zij vaak gevolgd, ook al geloof je zelf nog niet dat je in gevaar bent.

Samenvatting tot nu toe

- Belang van de risico-inventarisatie
- Verschil restrisico's en risicovergroterende factoren
- Inventariseren van te verwachten gedrag
- Voorbeelden te verwachten gedrag

Maar wat nu?

Planvorming (1/2)

- Hoe gaan we om met het te verwachten gedrag?
(beheersmaatregelen)
- Fysiek verminderd zelfredzamen op de begane grond plaatsen, of dicht bij de compartimentsgrens
- Nadenken over andere vormen van alarmering

Planvorming (2/2)

- Welke competenties moeten BHV'ers hebben?
- Welke scenario's/procedures moeten we uitwerken in het noodplan?
- Hoe gaan we BHV'ers trainen? (OTO-plan?)
- Hoe gaan we de BNO implementeren?
- Hoe gaan we het aan de praktijk toetsen en evalueren?

Nog vragen?

Monika Jansen, Young Safety Professionals

Monika@youngsafety.pro

06-40731926